

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 627/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Janou Šepeľovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 29 Cb 1/2020-202 z 8. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a priznať jej náhradu trov konania.
2. Sťažovateľka zároveň žiada odložiť vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 29 Cb 1/2020-183 zo 16. marca 2022 vydaného vyšším súdnym úradníkom, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia.
3. Uznesením Okresného súdu Prešov uverejneným v Obchodnom vestníku 3. marca 2022 bolo proti sťažovateľke začaté reštrukturalizačné konanie. Uverejnením ďalšieho uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 11. apríla 2022 došlo k povoleniu reštrukturalizácie sťažovateľky. Napokon uverejnením uznesenia Okresného súdu Prešov v Obchodnom vestníku 23. decembra 2022 došlo k schváleniu reštrukturalizačného plánu a ku skončeniu reštrukturalizácie.

4. Pred začatím reštrukturalizačného konania vystupovala sťažovateľka ako žalovaná v konaní o zaplatenie 2 436 eur s príslušenstvom vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 29 Cb 1/2020 (žalobkyňou bola obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]). Okresný súd rozsudkom zo 16. decembra 2020 priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a o ich výške (879,06 eur) rozhodol vyšší súdny úradník uznesením zo 16. marca 2022. Po začatí reštrukturalizácie (11. apríla 2022) podala sťažovateľka 19. apríla 2022 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, v ktorej namietala priznanie odmeny za úkony vyjadrenie k odvolaniu. O sťažnosti rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením z 8. augusta 2023 (po skončení reštrukturalizácie 23. decembra 2022) tak, že sťažnosť zamietol. Toto uznesenie bolo sťažovateľke doručené 31. augusta 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie okresného súdu za arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Bolo vydané v *ex lege* zastavenom konaní v rozpore s § 156 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoKR“) a tento svoj nesprávny úradný postup okresný súd vôbec neodôvodnil. Z § 118 ods. 4 a § 156 ZoKR pritom vyplýva, že v konaniach zastavených v dôsledku skončenia reštrukturalizácie nemožno rozhodovať ani o trovách konania a pokiaľ trovy konania vznikli veriteľovi do povolenia reštrukturalizácie (po tomto momente sa konanie prerušuje, trovy vzniknúť nemôžu), veriteľ si ich musí prihlásiť ako každú inú pohľadávku prihláškou. V prípade neuplatnenia trov konania prihláškou sa trovy konania voči dlžníkovi stali zverejnením uznesenia o potvrdení plánu nevymáhateľnými. Zmyslom a účelom reštrukturalizácie je okrem postupného kolektívneho uspokojenia veriteľov aj ozdravenie podniku a pokračovanie v podnikateľskej činnosti. Preto, ak by bolo možné aj po skončení reštrukturalizačného konania vydávať rozhodnutia o trovách konania, ktoré by tak aj po skončení ozdravného procesu nanovo začali ozdravený podnik zaťažovať neočakávanými výdavkami, celý proces reštrukturalizácie by tým bol zmarený.

6. Sťažovateľka v tejto súvislosti odkazuje na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 186/2021 z 13. júla 2021, podľa ktorého *„je možné akceptovať názor, že nárok na náhradu trov konania konštituovaný meritórnym súdnym rozhodnutím (čo sa týka základu) je možné prihlásiť do konkurzu aj bez existencie rozhodnutia o výške trov konania. To platí v prípade, ak nárok na náhradu trov konania vznikol pred tzv. rozhodujúcim dňom, čo znamená, že rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania nadobudlo právoplatnosť pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo bola poskytnutá ochrana pred veriteľmi...“*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy) napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu o výške náhrady trov konania z dôvodu jeho vydania v *ex lege* zastavenom konaní.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Jednou z rovín subsidiarity v konaní pred ústavným súdom je to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

10. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (napr. Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. Justičná revue, roč. 68, č. 3/2016, s. 248). Princíp subsidiarity však zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti a sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti. Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov (IV. ÚS 303/04). Ústavný súd má tak kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutému sťažovateľovi zlyhajú.

11. V prejednávanej veci ústavný súd zistil, že povolením reštrukturalizácie 11. apríla 2022, teda po vydaní a doručení uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažovateľke, došlo k povoleniu reštrukturalizácie. To malo mať podľa sťažovateľky za následok, že namietané konanie sa podľa § 118 ods. 4 zákona o konkurze prerušilo. Sťažovateľka preto už v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka mohla namietať, že konanie je zo zákona prerušené. Zo sťažnosti, ktorá je prílohou ústavnej sťažnosti, je zrejmé, že v nej namietala iba priznanie odmeny za úkony vyjadrenie k odvolaniu z dôvodu ich neúčelnosti. Dokonca ani po skončení reštrukturalizačného konania pred vydaním napadnutého uznesenia okresného súdu vydaného 8. augusta 2023 okresnému súdu neoznámila, že reštrukturalizácia 23. decembra 2022 skončila, a teda podľa nej došlo k zastaveniu konania podľa § 156 zákona o konkurze.

12. Podľa ústavného súdu je preto táto námietka z dôvodu nevyčerpania možnosti uplatniť ju už v rámci riadneho opravného prostriedku z materiálneho hľadiska neprípustná. Sťažovateľka síce podala proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť (z formálneho hľadiska teda využila účinný prostriedok ochrany svojich práv), avšak z materiálneho hľadiska vzaté tak neurobila, keďže predmetnú námietku v podanej sťažnosti pred okresným súdom neuplatnila. Prvýkrát ju uviedla až v ústavnej sťažnosti. Pritom ani len netvrdí (tým menej preukazuje), že túto námietku v podanej sťažnosti ako riadnom opravnom prostriedku neuplatnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v dôsledku čoho ani neprichádza do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

13. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu (výrok II tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu